

הנדון: חו"ד ועדת הנחות – פטור חלקי מארנונה למוסד מתנדב לשירות הציבור לשנים 2024-2026

1. סעיף 5(ג) לפקודת מס העירייה ומסי הממשלה (פיטוריו), 1938 קובע:

5(ג) "הנכסים דלקמן יהיו פטורים מהארנונה הכללית דהיינו:

- (1) כל רכוש שמוסד-מתנדב לשירות הציבור משתמש בו אך ורק לשירות הציבור, בתנאי שאותו מוסד קיבל את אישור מועצת הרשות המקומית לצורך פיטורין עפ"י סעיף זה ואולם מתן פטור על פי סעיף זה למוסד מתנדב שעיקר פעילותו בענייני בריאות, בענייני רווחה או בענייני חינוך לתלמידים עד גיל 25, לא יותנה בכך שפעילותו משרתת בעיקר את תושבי הרשות המקומית שבה הוא פועל, ולעניין מוסד שעיקר פעילותו בענייני חינוך כאמור – מתן פטור כאמור לא יותנה גם בקיומו של רישוי; הוראות פסקה זו לעניין מוסד שעיקר פעילותו בענייני חינוך כאמור, יחולו גם על מוסד חינוך כמשמעותו בסעיף 4 או 5 שאינו מקבל פטור מארנונה לפי אותם סעיפים, בשל אי-עמידה בתנאים שנקבעו בהם; לעניין זה, "רישוי" – כל אחד מאלה: רישיון או פטור כמשמעותו בחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969, אכרזה או הוראת פטור – לפי חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, רישיון או הכרה – לפי חוק מוסדות תרבותיים יחודיים, התשס"ח-2008, ורישום או פטור – לפי פקודת החינוך [נוסח חדש], התשל"ח-1978;
- (2) פטור מארנונה כאמור בסעיף קטן זה יהיה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים, ובלבד שהחל מהשנה השנייה למתן הפטור ימסור המוסד, בתחילת כל שנה, תצהיר ולפיו לא חל שינוי במטרותיו ופעילותו מעת קבלת הפטור;
- (3) הוראות סעיף קטן זה יחולו לגבי כל הרשויות המקומיות המתוקצבות בתקציב המדינה;
- (4) מועצת הרשות המקומית תאשר מתן פטור לפי סעיף קטן זה רק בהתאם לתנאים וכללים שקבע המנהל הכללי של משרד הפנים ולאחר שהונחה לפניו חוות דעתה של ועדת ההנחות של הרשות המקומית לעניין בקשה שהוגשה למתן פטור; תנאים וכללים כאמור אינם טעונים פרסום ברשומות;
- (5) לא אישרה מועצת רשות מקומית מתן פטור לפי סעיף קטן זה, יאשר שר הפנים את מתן הפטור אם התקיימו במבקש הפטור התנאים והכללים כאמור בפסקה (4);

2. חוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2019 מיום 15.4.2019 (להלן: "החוזר") קבע תנאים וכללים להגשת בקשה למתן פטור חלקי מארנונה בשיעור של 2/3 ל"מוסד מתנדב לשירות הציבור", לפי סעיף 5(ג) לפקודה הנ"ל.

3. עפ"י הוראות החוזר, בקשות לפטור יוגשו לעירייה עד ליום 1 באפריל בשנת הכספים הראשונה בגינה מוגשת הבקשה, ובקשות שיוגשו לאחר המועד ידחו ללא דיון. ועדת משנה של ועדת ההנחות רשאית להאריך את המועד עד 30 ימים מטעמים מיוחדים שירשמו.

4. להלן התנאים והכללים עפ"י החוזר, להגשת בקשה לפטור מארנונה כדלקמן:

"3.2 לא תאשר המועצה מתן פטור למוסד אשר אינו עומד בכלל התבחינים (הקריטריונים) המפורטים בסעיף זה, ולאחר שהונחה בפניה חוות דעת של ועדת ההנחות לעניין בקשה שהוגשה למתן פטור בטופס הקבוע בנספח ג':

- (1) מטרת המוסד היא העלאת רווחת הציבור.
- (2) המוסד אינו גובה תמורה עבור פעולותיו, או שהתמורה שהוא גובה נמוכה ב- 50% לפחות ממחירי השוק ומשקפת את הפן ההתנדבותי של המוסד.
- (3) מוסד אינו פועל למטרת רווח ואינו עוסק ב"פעילות עסקית" או שהיקף "הפעילות העסקית" הינו שולי ביחס לפעילות הכללית של המוסד. בקביעת פעילות כ"פעילות עסקית" יש להתחשב, בין השאר, במבחנים הבאים:

(א) מוסד המתחרה בסקטור העסקי מבחינת אופי השירותים והמוצרים שהוא מספק, ייחשב כמוסד עסקי.

(ב) ככל שהמוסד מספק סחורות ושירותים לגופים עסקיים, תגבר הנטייה לראות בו גוף עסקי (4) מפעילי המוסד ופטרונו אינם מפיקים כל הנאה כלכלית אישית, לבד משכר סביר שהוא פונקציה של תרומתם הישירה, זאת בהתחשב, בין השאר, בהיקף פעילותו הכספית הכוללת של המוסד. מבלי לגרוע מן האמור, אין לאשר עמידה של מוסד בקריטריון זה, אם שכרו של מנכ"ל המוסד (ברוטו) עולה על שכרו של מנכ"ל משרד ממשלתי (ברוטו).

(5) המוסד פועל בתוך קהילת הרשות המקומית ופעילותו משרתת בעיקר את תושבי אותה הרשות המקומית.

הוראות קריטריון זה לא יחולו על מוסד מתנדב שעיקר פעילותו בענייני בריאות, בענייני רווחה או בענייני חינוך לתלמידים עד גיל 25.

(6) פעילותו של המוסד היא בתחומים שבהם רשות מקומית פועלת ומוסמכת לפעול, כגון: רווחה, בריאות, חינוך וכד'.

(7) המוסד מרכז פעילות בתחום מסוים ולא נועד לטפל במקרה ספציפי, פעילותו נמשכת לאורך זמן והקמתו לא נועדה למטרה אד-הוק.

(8) (א) התמיכה הממשלתית ו/או העירונית שניתנה למוסד אינה עולה על 50% מהכנסותיו הכוללות של המוסד (למען הסר ספק ומבלי לגרוע מהאמור, יצוין כי דין תמיכה מהסוכנות היהודית כדין תמיכה ממשלתית).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), במידה שהתמיכה עולה על 50% ונמוכה מ-75%, רשאית מועצת הרשות המקומית לאשר מוסד זה, עפ"י המלצת ועדת ההנחות של הרשות המקומית.

(9) המוסד אינו עוסק בפעילות פוליטית ואינו נתמך על ידי גוף פוליטי.

(10) לא יינתן פטור גורף לכל נכסי המוסד, אלא לנכס שלגביו מבוקש הפטור, אשר משמש את המוסד אך ורק למתן שירות התנדבותי לטובת הציבור ואינו משמש לכל פעילות של אדם או גוף אחר.

יובהר כי בהתאם לאמור וככלל, נכס המשמש למגורים הנמצא באחזקתו של מוסד אינו עומד בקריטריון זה.

על אף האמור, ניתן יהיה לראות נכס המשמש למגורים הנמצא באחזקתו של מוסד כעומד בקריטריון זה רק בהתקיים כל התנאים הבאים:

(א) הנכס משמש אך ורק למגורים של יחידים אשר השירות ההתנדבותי שניתן על ידי המוסד מכוון עבורם.

(ב) מגורי היחידים בנכס מהווים חלק מתכלית פעילות המוסד והם נדרשים ומתחייבים לצורך קיום פעילות ההתנדבותית סדירה ושיטתית;

(ג) מגורי היחידים בנכס מתחייבים לצורך מתן השירות הניתן ליחידים האמורים על ידי המוסד המתנדב והשירות לא יינתן להם על ידי המוסד, אלא בכפוף למגוריהם בנכס המגורים האמור.

(11) המוסד מחזיק באישור בדבר ניהול תקין תקף. מוסד שהוא עמותה יצרף אישור מרשם העמותות על ניהול תקין; מוסד שהוא תאגיד שאינו למטרות רווח ושאינו עמותה, יצרף אישור על ניהול תקין מן הרשם המתאים לפי דין; לעניין זה, "אישור ניהול תקין" – כפי שהורה הרשם הנוגע לעניין, אם הורה כאמור.

(12) המוסד אינו נמנה בין סוגי הנכסים הזכאים לפטור לפי סעיף אחר בפקודה, כגון מוסדות חינוך, בריאות ודת.

(13) המועצה רשאית שלא ליתן את הפטור על אף עמידתו של מוסד בתבחינים 1-12 וזאת בהתחשב במצבה הכספי של הרשות המקומית ובהפסד ההכנסה שייגרם לרשות המקומית כתוצאה ממתן הפטור.

3.3 ראתה המועצה כי בקשת המוסד לפטור אינה עומדת באחד או יותר מן התבחינים – תדחה את הבקשה."

6. אגף המיסים וידא כי הבקשות הוגשו במועד הנדרש ע"פ החוזר וכי כל האישורים הנדרשים צורפו לבקשות הפטור שהוגשו. היועץ המקצועי לאגף המיסים, רו"ח זוריק ולדר, נתן את חוות דעתו המקצועית ביחס לכל בקשה לגופה (מצ"ב העתקי חווה"ד והפרוטוקולים).

7. הבקשות נבחנו עפ"י ההוראות הקבועות בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2019.

8. הבקשות שאושרו ע"י ועדת ההנחות לשנת 2024 הן:

(א) דעת לימודי יהדות- ביחס לנכס מס' 5104370002 (נכסים נוספים של העמותה אושרה למתן פטור בשנת 2022)

(ב) עולל

(ג) עולים ועומדים

(ד) עזר מציון

(ה) למען אחיי רחובות- האישור הינו בכפוף לרישום מחזיקים בהתאם להסכם שכירות כדין שיועבר ע"י העמותה. מליאת המועצה מתבקשת ליתן דעתה לאחוז התמיכות הגבוה יחסית של העמותה, כמפורט בפרוטוקול ולנוכח הוראת סעי' 3.2 (8) לנוהל.

9. הבקשה אשר נמצא כי אינה עומדת בתבחינים שנקבעו בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2019 (ר' סעיף 4 לעיל), ולא אושרה ע"י ועדת ההנחות לשנת 2024-

עמותת מרכזים לצדק חברתי.

10. עפ"י התיקון לחוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2019 מיום 7.5.2023 החלטת מועצת העירייה לגבי הבקשה לפטור תינתן לא יאוחר מיום 15/7/2024.

חתימת חברי ועדת ההנחות:

פנחס הומינר חבר הוועדה	אלדד גדסי חבר הוועדה	אריה ליפסקר חבר הוועדה
משה כהן סגן מנהל אגף הגבייה והאכיפה	קובי ביסמוט מנהל אגף מיסים וגבייה	בת חן קרני מנהלת האגף לשירותים חברתיים
חן רזיאל ברק, עו"ד הלשכה המשפטית		

העתק: ראש העירייה, מר מתן דיל